

بچه‌ها بتتری'

• سال دهم • دی ۱۴۰۰ • شماره ۱۱۸
ماهنامه ویژه کودکان نابینا و کم بینا

همراه با ننه سرما بخوانید

- ۲ ..... دو پیام آور با یک هدف
- ۴ ..... شعرهای شهر
- ۶ ..... قار زد کلاغ
- ۷ ..... گربه و موش پیر
- ۸ ..... حق دست
- ۹ ..... خمیدن در برابر توفان
- ۱۰ ..... می خورم و می بخشم
- ۱۱ ..... جامه‌ی تنگ
- ۱۲ ..... اگر درد بگیرید!
- ۱۵ ..... زیر دریاها
- ۱۶ ..... کف پای صاف
- ۱۸ ..... کیستی و کجایی؟
- ۱۹ ..... سیستان و بلوچستان
- ۲۰ ..... سوراخ آسمان
- ۲۲ ..... کلمه‌ی طلایی
- ۲۳ ..... چیستان
- ۲۴ ..... زمستان شاد
- ۲۵ ..... خاطرات یک نوزاد

دو پیام آور با یک هدف

ساعت درس انشاء بود و طبق معمول، بعضی از بچه‌ها خوشحال نبودند زیرا انشاء چیزی نیست که بتوان آن را از روی کتاب خواند و حفظ کرد و در کلاس از حفظ خواند. موضوع انشای امروز آزاد بود و همین موضوع، از نگرانی ما کم می‌کرد چون آزاد بودیم هر چه دل تنگ‌مان می‌خواهد، بگوییم.

نوبت خواندن انشاء به جولایی رسید. موضوع انشای او این بود: «دو پیام آور با یک هدف!» جولایی در آغاز در باره‌ی تولد حضرت مسیح (Σ) که در اوایل دی‌ماه و اواخر ماه دسامبر است، توضیحاتی داد و پس از اشاره به بخشی از دستورات آن حضرت، نکات مشترک بین این دستورات با آیات قرآن کریم و تعالیم آسمانی پیامبر اکرم (δ) را یادآوری کرد و گفت: «هر دو

پیامبر گرامی از جانب خداوند متعال برای هدایت بشر و دور کردن انسان‌ها از گناه و خطا مبعوث شدند. بنابراین، هیچ تضاد و اختلافی بین این دو رسول آسمانی وجود ندارد.»

جولایی ادامه داد: «حضرت عیسی مسیح (Σ) به پیروان خود بشارت داده بود که پس از مدتی پیامبر دیگری ظهور می‌کند. این نوید در یکی از آیات سوره صف در قرآن کریم، ذکر شده است. البته پیروان حضرت موسی (Σ) نیز از ظهور پیامبر اسلام (δ) آگاه بودند و حتی از بسیاری از ویژگی‌ها و رویدادهای همزمان با تولد آن حضرت باخبر بودند.»

جولایی در پایان انشایش گفت: «انسانی که به دنبال حق و حقیقت باشد و بخواهد دستورات خداوند را در زندگی خود به کار بندد، باید از تعالیم ادیان آسمانی پیروی کند و فریب افراد

کینه جو که به دنبال ایجاد تفرقه بین یهودیان، مسیحیان و مسلمانان هستند نخورد و اجازه ندهد هیچ کس پیامبران و تعالیم آنان را به تمسخر بگیرد. اگر پیروان واقعی پیامبران الهی، دست به دست یکدیگر دهند و به دور از هرگونه اختلاف و دشمنی، برای خدمت به بشریت تلاش کنند؛ هیچ کس نمی تواند بین آنها تفرقه و دو دستیگی ایجاد کند.

میلاد حضرت مسیح (Σ) بر همه ی مردم جهان و بر مسیحیان عزیز مبارک باد!

«قاصدک»

شعرهای شهر

پروانه

راهها را بسته بودند

در خیابان، هرچه آدم
هرچه ماشین خسته بودند
هی چراغ سبز و قرمز
هی صدای بوق ماشین
داشت یک پروانه اما
بالها را باز می کرد
در هوا پرواز می کرد
کمر بند

پشت فرمانی نشسته، خسته است
با کمر بندی خودش را بسته است
می رود آهسته و با احتیاط
چهره اش پیدا است اما با نشاط

سال‌ها رانده‌ی این شهر ماست
شهر ما با چهره‌ی او آشناست
آدم آهنی

شهرِ خط‌خطی، شهر بوق و دود
خانه‌ها سیاه، شیشه‌ها کبود
در پیاده‌رو، تک‌درخت‌پیر
روی برگ‌هایش لکه‌های قیر
در هوای شهر، یک پرنده نیست
شهر ما پر از آدم آهنیست!

«اسدا... شعبانی»

قار زد کلاغ
قار زد کلاغ

موش هول شد، رنگ او پرید
قار زد کلاغ
لاک پشت لنگ، ناگهان دوید
قار زد کلاغ
قورباغه زود، رفت زیر آب
بچه‌ی کلاغ، بی خیال قار
خوابِ خوابِ خواب، قار زد کلاغ

«طیبه شامانی»

گر به و موش پیر

یک گربه‌ی سیاه به‌طور اتفاقی، وارد انبارِ محل زندگی موش‌ها
شد. او فکر کرد: «باید خودم را به مُردن بزنم.» آن وقت روی
زمین دراز کشید. موش‌های جوان، او را دیدند و فریاد زدند:

**«اینجا یک گربه مرده است.» موش پیر دانا آن‌ها را ساکت کرد
و گفت: «مگر شما نمی‌دانید گربه‌ها نه تا جان دارند؟»
موش پیر بالای سر گربه رفت. یک کیسه‌ی بزرگ آرد را
سوراخ کرد و آردها را روی سر و صورت گربه ریخت. گربه
داشت خفه می‌شد. عطسه کرد، آردها به اطراف ریخته شد و
یک گربه‌ی زنده‌ی سفید از بین آردها بیرون آمد.**

«ترجمه محمد شمس»

حق دست

**حق دستان تو این است که آن‌ها را به‌سوی حرام دراز نکنی
زیرا سبب عذاب و عقاب خداوند در آخرت و سرزنش مردم
علیه تو در همین دنیا می‌شود. هرگز دستانت را بسته نگه ندار از
آن چیزی که خداوند بر تو واجب کرده است. دستانت را بزرگ**

بدار به این ترتیب که از چیزهای حرام دور نگاهشان داری. آنها را محدود به واجبات نکن بلکه آنها را در مستحبات هم به کار بگیر. آنگاه مورد احترام دیگران در این دنیا می‌شوی و ثواب خوب آخرت را نیز از سوی خداوند دریافت خواهی کرد.

«بخشی از رساله حقوق امام زین العابدین (ع)»

خمیدن در برابر توفان

درخت زیتونی با شاخه‌ی نی در باره‌ی قدرت و توانایی‌اش با هم بگومگو می‌کردند. درخت زیتون به نی گفت او ضعیف است و در برابر هر بادی کمر خم می‌کند. نی سکوت کرد و پاسخی به او نداد.

طولی نکشید که بادی سخت وزیدن گرفت. نی خم شد و بدون دردسر توفان را پشت سر گذاشت اما درخت زیتون که در

برابر باد ایستاده بود، نتوانست فشار باد را تحمل کند و از کمر شکست.

افراد باید شرایطی را که در آن قرار گرفته‌اند، بپذیرند و در برابر نیروی قوی‌تر از خود نایستند. این اقدام، بهتر از تیشه به ریشه‌ی خود زدن است.

«ترجمه، حسین ابراهیمی (الوند)»

می‌خورم و می‌بخشم!

شاهزاده‌ای که ارث فراوانی از پدرش به او رسیده بود، سخاوت زیادی از خود نشان داد و اموال زیادی را به خادمانش عطا کرد. یکی از وزیران که بسیار خسیس بود، به او این‌گونه نصیحت کرد: «پادشاهان پیش از شما این ثروت را با زحمت زیادی جمع کرده و برای امور کشور نگه داشته‌اند. اتفاقات

**فراوانی در پیش داریم و نباید کاری کنیم که در وقت نیاز،
دستمان از همه جا کوتاه باشد. پس بهتر است از این بذل و
بخشش بیهوده دست بردارید و در راه پیشینیان خود قدم
بگذارید.»**

**شاهزاده که از سخنان وزیر خوشش نیامده بود، چهره در هم
کشید و دستور داد او را به زندان بیندازند. سپس گفت:
«خداوند متعال مرا پادشاه این سرزمین کرده تا بخورم و
ببخشم؛ نه آنکه مانند نگهبانان، از این اموال نگهداری کنم!»
«ابوالفضل هادی منش»**

جامه‌ی تنگ

**جامه‌ی تنگ، زودتر پاره می‌شود! اگر کسی دست به کاری زند
که توان انجام آن را ندارد یا مسئولیت و مقامی را بپذیرد که**

مناسب او نیست، چیزی نخواهد گذشت که دچار گرفتاری و مشکلات آن کار خواهد شد و گاه این گرفتاری موجب خواری یا بی‌آبرویی او خواهد شد.

در مورد کسی که از موضوعات زیادی دلخور و ناراحت باشد و نتواند تحمل کند، در نتیجه دست به کار ناشایستی بزند؛ این مثل به کار می‌رود.

«فوت کوزه‌گری، مصطفی رحماندوست»

اگر درد بگیرید!

ممکن است ماهیچه‌ها و رباط‌ها در رشته‌های عصبی که ماهیچه‌ها را به استخوان متصل می‌کنند، آسیب ببینند. اگر شما ماهیچه را بکشید، درد یا تیر کشیدن کُشنده‌ای را در ماهیچه احساس می‌کنید. مفصل ممکن است ورم کند و در موقع حرکت،

دردناک شود. این دردها هنگام رگ‌به‌رگ شدن مچ‌ها و زانوها اتفاق می‌افتد. اگر این حادثه برای شما یا دوستان رخ دهد، چه کاری باید انجام دهید؟

اگر فرد آسیب‌دیده دچار درد شدید است، او را تکان ندهید. ممکن است یک شکستگی داشته باشد یا مفصل او جابه‌جا شده باشد. هر جا که هست، او را در همان‌جا بی‌حرکت بگذارید و سریع کمک‌های دارویی به او برسانید. اگر مطمئن هستید آسیب رخ داده، یک کشیدگی یا در رفتگی است؛ بیمار را تا حد ممکن راحت بگذارید و یک کیسه‌ی یخ یا حوله‌ی سرد را روی محل آسیب‌دیده قرار دهید. این کار به کم‌کردن ورم کمک می‌کند. وقتی آن فرد توانست کمی حرکت کند، مفصل را با نوارچسب زخم ببندید.

وقتی یک ماهیچه یا رباط کشیده می‌شود، ممکن است خونریزی داخلی که شبیه کوفتگی است رخ دهد. باید به آن ماهیچه فرصت داد تا به آرامی خوب شود. در صورتی که پای شما رگ‌به‌رگ شد، با یک کیسه یخ می‌توانید درد آن را کم و ورم را کنترل کنید. بستن پای رگ‌به‌رگ شده، کمکی است به مفصل تا زودتر بهبود یابد.

پزشک با کمک رادیوگرافی، می‌تواند بفهمد آیا استخوان شکسته یا خرد شده است. اگر زانوی شما رگ‌به‌رگ شده است، آرام باشید زیرا مدتی زمان لازم است تا خوب شود. وقتی آن را بستید و کیسه‌ی یخ روی آن گذاشتید، باید استراحت کافی داشته باشید.

«ترجمه، طبیه‌سادات و مرضیه‌سادات صالحی»

زیر دریاها

زیر دریاها و اقیانوس‌ها مکانی دور از چشم انسان‌ها است اما این مناطق هم جانوران خاص خود را دارند. با برخی از این جانوران آشنا می‌شویم.

پارو ماهی این ماهی، هفت متر طول دارد و یکی از بلندترین ماهی‌ها به‌شمار می‌رود و شبیه تسمه یا نواری است که پهنای آن فقط ده سانتی‌متر است.

ماهی باله سرخ این ماهی، دُمی غیر عادی و رو به بالا دارد که با زاویه‌ی قائمه به بدنش چسبیده است. مشخصه‌ی دیگر این ماهی، باله‌ی سرخی است که در سرتاسر پشت آن قرار دارد. طول این ماهی تا دو و نیم متر می‌رسد و در شرق اقیانوس اطلس شمالی زندگی می‌کند. این ماهی، از سایر ماهی‌ها و

ماهی‌های مرگب تغذیه می‌کند.

ماهی چشم فانوسی اکثر ماهی‌هایی که می‌توانند نور تولید کنند، در آب‌های عمیق زندگی می‌کنند ولی ماهی‌های چشم فانوسی به آب‌های کم‌عمق اطراف آسیای جنوب شرقی علاقه دارند. طول این ماهی تا حدود سی سانتی‌متر می‌رسد و به دلیل انحنای زیر چشمانش، به این نام معروف شده است. این انحنای در روز، سفید به نظر می‌رسد اما شب‌ها می‌درخشد.

«صدیقه ابراهیمی و مهرزاده مینانزاد»

کف پای صاف

آیا می‌دانید چرا بعضی از مردم، کف پایشان صاف است؟ وقتی با پای خیس، رد پای بر زمین بگذارید؛ می‌بینید که بین جای پنجه و پاشنه‌ی پا قسمتی خالی وجود دارد. علت این است که

قسمت میانی کف پا با عضلاتی از سطح زمین بالاتر نگه داشته می‌شود. این عضلات باعث قوس کف پا هستند.

اگر این عضلات ضعیف شوند، کف پا تخت و صاف می‌شود و با زمین تماس پیدا می‌کند. در این صورت، رد پا یکپارچه می‌شود و هیچ قسمتی در میان آن خالی نمی‌ماند. به همین دلیل، گفته می‌شود چنین فردی کف پایش صاف یا تخت است.

گاهی افرادی به دلیل کارشان ناچارند ساعت‌ها سر پا بایستند. آن‌ها پس از مدتی کف پاهایشان صاف می‌شود. پیشخدمت‌های رستوران، پلیس‌ها و پرستاران اغلب به این دلیل دچار صافی کف پا می‌شوند. آن‌ها برای تقویت دوباره‌ی عضله‌ی کف پا لازم است تمرین‌های مخصوصی انجام دهند.

«سپیده عندلیب و حسین یاسینی»

کیستی و کجایی؟

کودک: «بگو بدانم کیستی؟» جانور: «گراز دریایی،
گوشت خوارم!» کودک: «بگو کجایی؟» گراز دریایی: «قطب
شمال زیبا، که یخ دارد فراوان!»

کودک: «بگو بدانم کیستی؟» جانور: «فُکِ قشنگ خردار،
گوشت خوارم!» کودک: «فُکِ قشنگ خردار، بگو تو کجایی؟»
فک: «قطب شمال و جنوب، دریای پاک خزر!» کودک: «می‌دانم
کی هستید، اینجا چرا نشستید؟»

گراز دریایی و فک با هم گفتند: «ما اینجا نشستیم، تا خوب ما
را ببینی! گرما زیادتر شده، یخ‌ها اگر ذوب شوند، ما هم مثل
دایناسورها به موزه می‌رویم. مصرف گاز، نفت و زغال را کم
کن تا زمین زیاد گرم نشود! تا ما هم تو دنیا همراه تو بمانیم،

زندگی را بسازیم!»

«پیمان پورشکیبایی»

سیستان و بلوچستان

استان پهناور سیستان و بلوچستان، در جنوب شرقی ایران قرار دارد. این استان با دو کشور افغانستان و پاکستان حدود ۱۲۰۰ کیلومتر مرز مشترک دارد و نوار ساحلی آن با دریای عمان ۳ هزار کیلومتر است. این استان از شمال با استان خراسان جنوبی، از غرب با استان کرمان و از جنوب غربی با استان هرمزگان هم‌مرز است و مرکز آن، شهر زاهدان است.

شهرستان‌های استان این استان ۱۴ شهرستان دارد که زابل، زاهدان، ایرانشهر، چابهار، خاش، سرباز، نیک شهر، دلگان، مهرستان، زهک، سراوان، سیب‌سواران، کنارک و

هیرمند از آن جمله است.

رودها رود هیرمند، منبع اصلی تأمین آب دشت حاصلخیز سیستان، مهم‌ترین رود شرق کشور و شاه‌رگ حیاتی منطقه‌ی سیستان است. این رود از کوه‌های هندوکش و از ارتفاعات بابایغما در افغانستان سرچشمه می‌گیرد. هیرمند در محل لورک‌باغ وارد دریاچه‌ی هامون می‌شود. دریاچه‌ی هامون، بزرگ‌ترین دریاچه‌ی آب شیرین کشور است که به سه‌بخش هامون‌پوزک، هامون‌صابری و هامون‌هیرمند تقسیم می‌شود.

«دکتر مهدی چوبینه و کورش امیری‌نیا»

سوراخ آسمان

چرا آسمان سوراخ شده است؟ در اتمسفر زمین، لایه‌ی اُزون وجود دارد که از رسیدن پرتوهای زیان‌بار خورشید به زمین

جلوگیری می‌کند. مواد شیمیایی به نام کلوروفلوروکربن که در افشانه‌ها و یخچال‌ها به کار می‌رود، به لایه‌ی ازون آسیب رسانده است. این مواد، سوراخ بزرگی در لایه‌ی ازون بر فراز جنوبگان ایجاد کرده‌اند.

آیا سوراخ آسمان همیشه وجود دارد؟ خیر، این سوراخ در فصل‌های مختلف، باز و بسته می‌شود. بزرگ‌ترین سوراخ که در آسمان دیده شده مربوط به جنوبگان در سال ۲۰۰۶ میلادی است. بر فراز شمالگان هنوز سوراخی ایجاد نشده اما لایه‌ی ازون در این منطقه بسیار نازک شده است. از سال ۱۹۸۷ مواد کلوروفلوروکربن کمتری به کار می‌رود. بنابراین روند آسیب رسیدن به لایه‌ی ازون آهسته شده است.

هواپیماهای جت در لایه‌ی ازون پرواز می‌کنند که ۱۰ تا ۴۰ کیلومتر بالاتر از سطح زمین است. موتور این هواپیماها مواد شیمیایی از خود بیرون می‌دهند که به این لایه آسیب می‌زنند. مواد دیگری به‌نام هیدروکلوروفلوروکربن، جایگزین کلوروفلوروکربن شده‌اند که میزان آسیب‌رساندن آن‌ها کمتر است ولی نام آنها بسیار سخت است.

«مهرداد تهرانیان‌راد»

کلمه‌ی طلایی

پاسخ کلمه‌ی طلایی آذر، «خرمالو» بود با این پاسخ‌ها: خیار، روغن، مدرسه، اشک، لیوان، ورود.

کلمه‌ی طلایی این ماه، ۶ حرف دارد و نام یکی از اعیاد پیروان حضرت مسیح (Σ) است.

۱. پایتخت کشور افغانستان.

۲. نام اسب رستم.

۳. مرکز استان کهگیلویه و بویراحمد.

۴. خودروی اسکیموها در قطب.

۵. حشره‌ی زحمت‌کش.

۶. گرسنه نیست.

چیستان

* عجایب خلقتی دیدم در این دشت

درخت بی‌گلی پر میوه می‌گشت

* عجایب جانور دیدم در این دشت

سرش را می‌بریدند، زنده می‌گشت

* بلند بلنده مرحبا

از مرچبا بلندتره

از هر چیزی سیاهتره!

* آن چیست که نه دست دارد نه پا خبر دارد از همه جا.

* آن چیست که شب پهن است و روز جمع؟

پاسخ چیستانهای آذر

تفنگ، لاستیکهای خودرو، چشم، حنا، حمام.

زمستان شاد

‡ اولی: «چرا ناراحتی؟» دومی: «توی مسابقه‌ی کاریکاتور

کشور اول شدم.» اولی: «این که ناراحتی ندارد.» دومی:

«مشکل این است که به جای کاریکاتور، اشتباهی عکس خودم را

فرستاده بودم.»

‡ آقا بیژن داشت چلوکباب می خورد. پیشخدمت برایش پانزده

تا پیاز آورد. آقا بیژن: «چه خبره آقا؟ من یک پیاز بیشتر نمی خورم.» پیشخدمت گفت: «شما پانزده بار داد زدید: پیاز می خواهم.»

✚ سحر کوچولو گفت: «خانم اجازه، دست راست مامانم شکسته.» معلم: «حالا که دست راست مامانم شکسته، تو باید بیش از قبل به مادرت کمک کنی.» سحر: «مامان کمک لازم ندارد، خودش تکلیف‌های مرا با دست چپ می نویسد.»

✚ پیمان از دوستش پرسید: «می‌توانی یک فیل را توی کوله‌پشتی مدرسه‌ات قایم کنی؟» دوست پیمان گفت: «نه نمی‌توانم، می‌ترسم خرطومش لای زیپ کوله‌پشتی گیر کند.»

خاطرات یک نوزاد

چون شنیده بودم در دنیای واقعی باید آمپول‌های زیادی به من

بزنند، کلی مشق بنویسم، کار کنم و تازه، زورکی هم باید به
سربازی بروم؛ توی شکم مامانم مخفی شده بودم و نمی خواستم
به دنیا بیایم اما یک پرستار زرنگ با دستگاه جابجایی را پیدا کرد و
به زور مرا از مخفیگاهم بیرون کشید! خوب، حالا که مرا پیدا
کردید، لاقل یک دست لباس بدهید بپوشم!

«مهر داد صدقی»

Bacheh-ha Boshra

Managing Director: Nasrin Ahyabi
Address: P.O. BOX 17775/336 Teh.Iran
Fax: +9821 33102666
Cell Phone: +98 912 307 0328
Website: www.kamna.ir

چاپ برزیل، تهران، ایران، ایران، تهران، ایران، تهران، پاور، پناک ۳۸
تلفن: ۳۳۱۰۳۳۶۸ / ۳۳۵۱۱۸۸۴۰۴
تلفنکس: ۳۳۱۰۳۳۶۸ / ۳۳۵۱۱۸۸۴۰۴

ایران، جندا، ولید تابلی

ماصنامه ویژه کودکان تابستا و گم بینا

صاحب: امیرالار و مدیر مسئول: نصیرین اطهری
انور هسی، حسین پورسنگی، فرحزادی
ویراستار: مهرداد ماسد حسینی

نشراتی، ایران، تهران صندوق پستی ۱۷۷۷۵/۳۳۸